jurnalul galeriilor

octavian barbosa

înființarea cenaclului de la alexandria

Să fie o întîmplare faptul că, la începutul secolului de al cărui sfîrșit ne apropiem, în a doua decadă a sa, mai precis prin anii 1914, Ștefan Dimitrescu, una din figurile proeminente, dar prematur stinsă, ale picturii românești moderne, a funcționat ca profesor în orașul Alexandria? Chiar dacă nu are importanță, foarte probabil că da.

Să fie o întîmplare că, aproape cu trei sferturi de veac mai tîrziu, un mănunchi de profesori, activînd în acest oraș, la Turnu Măgurele, Roșiorii de Vede sau în satele din împrejurimi, au simțit nevoia să înscrie pe frontispiciul cenaclului lor numele marelui înaintaș, același Ștefan Dimitrescu? Nu. Hotărît nu. Aceasta nu mai este, nu poate să fie o întîmplare. Este un act deliberat, o opțiune cu valoare de simbol. Atașat peisajului și sufletului românesc, Ștefan Dimitrescu a avut vocația pedagogic-formativă a artei. Pentru el, nu era un prilej de delectare ci, mai ales, de bucurie gravă, de meditație. Neexcluzînd delectarea, o implica la o înaltă altitudine etică. În fața peisajelor și al oamenilor din compozițiile sale ai conștiința și sentimentul gravității existențiale. Trăiești cu răspundere. Cel mai mic gest al comportamentului tău devine altitudine. Nu mai ești în fața realității ci înlăuntrul ei, parte conștientă a acesteia. Indiferența, dacă pînă atunci nu ți-a fost, îți devine, pe dată, străină.

Prima expoziție a cenaclului din Alexandria reunește lucrările a 14 propagatori ai frumosului pe aceste meleaguri. Unii dintre ei se află la începutul activității pedagogice și artistice, alții în plină și deplină maturitate. Ceilalți membri vor fi, neîndoielnic, prezenți în manifestările ce vor urma, depunînd mărturie concludentă și constantă despre efervescența spirituală a gîndului, atît la nivelul creației cît și al receptării, a publicului în rîndul căreia activează și din care ei înșiși fac parte. Lucrările expuse nu sînt decît un eșantion din bogăția și diversitatea individuală a preocupărilor fiecăruia, luat în parte și, de astă dată, și de acum încolo, în ansamblu.

14 pictori — 14 ipostaze ale frumosului, cu motive din mediul în care trăiesc și activează. Mediul social ca și cel individual, pulsațiile lumii interioare, elanurile muncii, liniștea gîndului și a trupului în repaus sînt ilustrate de artiștii prezenți în această primă expoziție a cenaclului «Ștefan Dimitrescu» din Alexandria: *Ion Baban* manifestă o predilecție specială pentru naturile statice, compozițiile cu peisaje industriale și agricole, portrete serios construite, *Hermina Barbu-Scobici*, lirism cald, armonii delicate, forme fragile, bine conturate, adresîndu-se direct ochiului, *Constantin Bichescu* se mișcă într-o tematică mai largă, abordînd natura statică, peisajul urban, natural, arhitectura locurilor prin care a trecut, întotdeauna cu ochiul artistic larg deschis, gata să recepteze și să retransmită, în planul sensibilității, cele văzute, simțite și gîndite. Manifestă un deosebit simț al construcției, o rigoare în dispunerea elementelor componente ale imaginii, astfel încît aceasta să comunice fără echivoc mesajul artistului. *Angela Bojan* are o decență a formei și a tonalităților de culoare care se îngemănează fără stridență în elanuri și efluvii afective profunde. *Iulian Dumitru-Ciocan* are o prospețime elaborată a senzațiilor, o difuziune a formei și a culorilor adecvate motivului. *Ion Aurel Gîrjoabă* are o viziune pronunțat expresivă, viguroasă, fermă în fiecare din gesturile picturale. Compozițiile, naturi statice și peisaje, atestă fiecare în parte o natură tumultuoasă care nu se lasă în voia instinctului și a momentului. Expresivitatea sa provine dinlăuntrul ființei și nu trece de fruntariile acesteia. *Cristea Ionescu*, decanul de vîrstă al cenaclului, discipol al lui Tonitza, la clasa căruia a absolvit, coleg al maestrului Corneliu Baba, este o personalitate pentru care motivul real este întotdeauna un punct de plecare transfigurat, în planul subiectiv al sensibilității, ascultînd, în permanență, de rigorile unui ideal clasic al omului. *Constantin Lepădatu* expune peisaje care atestă capacitatea de interiorizare și sugestie a paletei sale. *Maria Lepădatu*, în portretul și natura statică expuse, se arată sensibilă, cu un lirism caracterizat prin puritate și rigoare constructivă, sobrietate a gestului pictural. *Dumitru Negru*, peisaje și naturi statice, cu sonorități difuze, atent la elaborarea formelor și la dispunerea lor în spațiu. *Marin Popescu* este o natură mai conceptuală, vădind o receptivitate la direcțiile moderne de ultimă oră dar nu ultimative, ceea ce vrea să spună că orice tendință sau experiență de care se apropie nu și-o însușește pur și simplu ci o filtrează cu multă circumspecție. *Maria Sacerdoțeanu*, atît în peisaje cît și în naturile statice cu flori, este foarte deschisă spre puritatea și discreția bine conturată a formelor. *Veronica Ștef*, cu naturi statice, un portret de fată, peisaje din Deltă sau din livezile locurilor natale, dovedește un registru afectiv și o tendință spre adîncimea realului. *Angela Tănase* este cu predilecție atrasă de peisaj căruia îi conferă, în diferitele sale ipostaze locale, întreaga vibrație florală de care sufletul și ochiul său se arată capabile.

p. 30
1—4 MARIA ELENA BEGHER (Argentina)

p. 31
ȘTEFAN CÂLȚIA
DOINA SIMIONESCU
STEFAN IACOBESCU
DAN MIHĂLȚIANU
ILEANA MICODIN
MARILENA PREDA SÂNC
ROMEO LIBERIS
ION STENDL
GETA BRĂTESCU

paul cornel chitic

maria elena begher (argentina) • eforie

Oare unde și cum se situează pictura Mariei Elena Begher în spațiul artistic al Argentinei? Expoziția deschisă la București, la Galeriile «Eforie», e, într-un fel, plină de mister și de pătimașa tristețe acreditate de Enesto Sabato ori Buero Vallejo. Textul catalogului — cu discreție, laconic, învăluit într-o modestie pînditoare — o prezintă pe pictoriță ca elevă a doi artiști de notorietate a picturii argentiniene: Edmundo Valladares și Carlos Gorriarena. Faptul de a-și informa vizitatorii asupra descendenței sale artistice e surprinzător pentru noi, căci, de obicei, orice expozant pretinde să-i fie marcată nu filiația ci *desprinderea* de maeștrii pe lîngă care a ucenicit; riscul, în acest caz, se dovedește a fi o strategie; autoritatea lui Valladares și Gorriarena girează prestanța pe care și-o va fi cîștigat-o pictorița în perimetrul culturii sale natale.

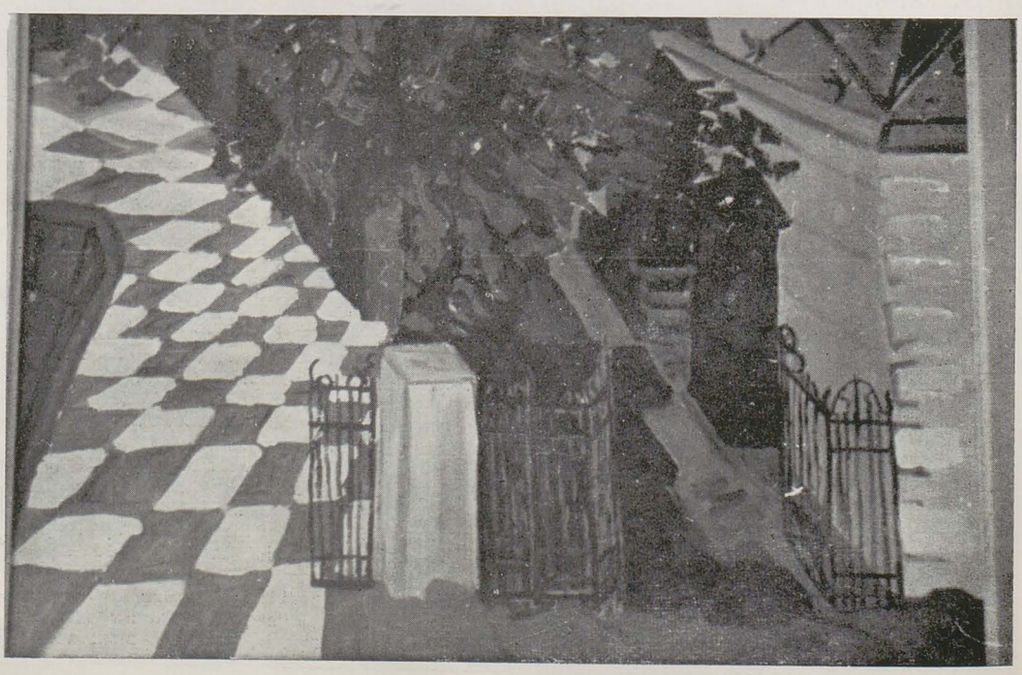
Pentru noi e inevitabil să privim lucrările acestei *emotive* pictorițe, împovărați fiind de reflexe exersate prin mulțimea de expoziții de artă plastică românească deschise într-un an în capitală și dedați fiind la exigențe de atîtea ori confirmate de prezența artei românești peste hotare. Așadar, la prima vedere, Maria Elena Begher pare pornită să traverseze cu înflăcărată dezinvoltură experiența picturii europene de la începuturile secolului XX, simțind că acesteia îi lipsește o dimensiune — fabulosul.

Această atitudine are darul de a stîrni imediat interesul: o pictoriță de pe meleaguri australe găsește putința de a aduce corective prin temperament și mentalitate unui limbaj plastic care, altfel, mai poate fi regăsit în palide exerciții de extaz senti-

https://biblioteca-digitala.ro